

dette Standpunkt. Jeg er tværtimod i denne Henseende i Overensstemmelse med mange Smaaamænd, med hvem jeg har drøftet dette Spørgsmaal. Og jeg synes, det er humant at bevare den Lovbestemmelse, hvorefter man kan udskrive Børn af Skolen ved 13 Aars Alderen. — Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig.

Formanden (Sofus Høgsbro): Det vilde være meget ønskeligt, om denne Forhandling kunde sluttes i dette Møde. Jeg vil derfor bede de Herrer, der saa Ordet herefter, om at tage det størst mulige Hensyn hertil.

S. Sprensen: Jeg skal være meget villig til at følge den ærede Formands Hensigt om at fatte os lidt kort. Jeg skal sige om dette Lovforslag og de Forhold, som det omhandler, at i det hele og store kan jeg henholde mig til, hvad der allerede er udtalt af det ærede Medlem for Ringløbing Amts Iste Valgtreds (S. C. Christensen). Jeg skulde gerne have indskrænket mig hertil, dersom der ikke havde været et Par Punkter i Lovforslaget, der, saa vidt jeg har kunnet følge Forhandlingerne, ikke have været berørte af noget andet Medlem, der har haft Ordet, og som jeg kunde have lyst til at omtale ganske kort. I al Almindelighed skal jeg dog, før jeg gaar over til disse Par Punkter angaaende det store Spørgsmaal om, hvorvidt der skal tages Hensyn til Fristolen, naar vi nu skulle Lovgive om Statskolen — jeg anser det for et stort Spørgsmaal — erklære mig enig i den Betragtning, der er gjort gældende af de allerfleste, der have haft Ordet, at Fristolen, der har været baaret oppe særlig af de Forældre, der saa vist ikke have haft mindst Interesse for deres Børn og deres Undervisning, har virket saa heldigt paa Statskolen, og de to Skoler have gensidig haft saa stor Indflydelse paa hinanden, at det ikke vilde være rigtigt nu, naar man Lovgiver paa det ene Omraade, ikke ogsaa at tage Hensyn til det andet. Der er et Punkt, hvor jeg kunde ønske at gaa lidt videre end det ærede Medlem for Ringløbing Amts Iste Valgtreds (S. C. Christensen), til hvem jeg i øvrigt har henholdt mig; det er med Hensyn til Skolekommissionens Sammensætning, jeg mener netop, at det er her, man skal begynde. Det er i den Forstand, vi tale om at begynde hjemme fra, at Forældrene skulle have den største Indflydelse paa Skolerne i de enkelte Kommuner. Jeg skulde derfor meget ønske, at Forholdet blev det, at alle Familiefædre i en Kommune til

lige Stemme i saa Henseende, og jeg vilde meget ønske, om vi for en Gangs Skuld kunde komme bort fra, at der er noget, der hedder at være født til en bestemt Gerning. Det synes mig temmelig indlysende, at dette ikke kan være Tilfældet. Nej, det skal vise sig senere i en Mand's Liv, hvad han særlig er egnet til og duer til. Jeg har vel ikke det mindste imod, at Præsterne skulle være Medlemmer af Skolekommissionen, fordi de ere Præster; men jeg har kun imod dette, at nogen skal have Fortrinsret i saa Henseende, og at det skal kunne siges, at en Mand fortrinsvis har Begreb om, hvorledes Skolen skal tages. Jeg vil derfor meget ønske, at Præsterne ikke skulde være fødte Medlemmer, endnu mindre fødte Formænd. Jeg tror, at ingen bedre end Kommunens Familiefædre vide, hvilke Mænd der kan tage det mest fornuftige Hensyn til deres Skoler og deres Børns Undervisning. I saa Henseende har jeg som sagt afvigende Ansuelser, som jeg derfor fremsætter og i alt Fald gerne vil henstille til Overvejelse. Lønningsspørgsmaalet skal jeg slet ikke komme videre ind paa. Jeg mener ogsaa, at Lærerne have et berettiget Krav paa at saa højere Lønning, men jeg mener tillige, at de højeste Satser i alt Fald ere tilstrækkelige. Med Hensyn til Sorblodderne vilde jeg meget ønske, at Stemningen havde været anderledes blandt Lærerne, end den er. Jeg er nemlig ikke enig med det ærede Medlem fra Esbjerg (Bluhme), som mente, at Stemningen var for, at de ikke vilde af med dem; det modsatte er netop Tilfældet, de ville af med dem, og saa saa de have Lov dertil. Jeg er glad ved, at der i Lovforslaget er indbrømt dem saa lang Betænkningstid. Men da Forholdet altsaa efter min Overbevisning er saaledes, at de netop ville af med Sorblodden, mener jeg heller ikke, at de skulle have saa stor en Have som foreslaaet, særlig af økonomiske Grunde. Det vil mange Steder næsten være umuligt at skaffe dem $\frac{1}{2}$ Ld. Land ved deres Bolig, fordi Lærerne jo som Regel bo i den centrale Del af Kirkebyen. Og naar de ville være fri for Haandens Arbejde, ser jeg heller ikke, hvorfor de skulle have saa stor en Have, som vilde give en Mand Arbejde nok, naar den skulde udnyttes paa bedste Maade. Paa dette Punkt maa vi se at moderere, men om alt saadant kan der selvfølgelig forhandles.

Der er en Klasse af Lærere, som Forlaget efter min Mening har taget for lidt Hensyn til; det er Andenlærerne. Jeg er selv Andenlærer, men maa maasse tillade mig at sige, at jeg taler saa meget friere,